

Ξεῖνμα τῆς Ἡ ΕΛΛΑΔΑ στὴ Νέα Χιλιετία

Αγαπητοὶ φίλοι, *μαὶ φίλες*

Βρισκόμαστε ἀπόψε σε ἓνα μαγικό χώρο. Τὸ χώρο τῆς Πνύκας, ἓνα χώρο γεμάτο ἀπὸ ἐλληνική ἱστορία. Στὸ χώρο αὐτὸ ἀπέναντι ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολη ἀνθήσε ἡ Ἀθηναϊκὴ Δημοκρατία καὶ ἡ φωνὴ τοῦ πολίτη ἐκτίσε μίᾳ ἰσχυρὴ κοινωνία.

Ἐχω μπροστά μου ~~ἓνα κοινὸ νέους~~ ἀνθρώπων που τῶρα ἀνοίγεται ἡ ζωὴ μπροστά τους. Νέοι που ονειρεύονται, αγωνιοῦν καὶ οραματίζονται γιὰ τὸ μέλλον, γιὰ τὴ χώρα μας, γιὰ τὴ ζωὴ τους στὸ ξεκίνημα τῆς νέας Χιλιετίας. Νέοι που συμμετέχουν στὴν κοινωνικὴ ζωὴ. Που ἀναπτύσσουν πρωτοβουλίες, που δοκιμάζουν τὶς ιδέες τους στὴν πράξη. Νέοι που εἶναι ἤδη ἐνεργοὶ πολίτες.

Τὰ τελευταία χρόνια ἡ χώρα μας ἔχει προοδεύσει πολὺ. Τὸ πολιτικό, οικονομικό καὶ κοινωνικό περιβάλλον στὸ ὁποῖο ζοῦμε ἔχει ἀλλάξει. Ἡ Ελλάδα σήμερα εἶναι πολὺ διαφορετικὴ ἀπὸ αὐτὸ που ἦταν, ἀκόμα καὶ πρόσφατα. Μέσα σε λίγα μόνο χρόνια, ἔχουμε πετύχει στόχους που πολλοὶ θεωρούσαν ἀπίαστους.

Ἀνυψώσαμε τὴ διεθνὴ θέσῃ τῆς Ελλάδας, ἀναβαθμίσαμε τὸ κύρος τῆς. Ὑπερασπιστήκαμε ἀποτελεσματικά, ὅταν χρειάστηκε, τὰ κυριαρχικά μας δικαιώματα, ἀναδειχθήκαμε σε δύναμη εἰρήνης, σταθερότητας, συνεργασίας, ἀλληλεγγύης. Μεταμορφώσαμε μίᾳ οικονομία με ἐπαχθὴ ελλείμματα καὶ χρόνιες ἀνισορροπίες σε μίᾳ ἀπὸ τὶς ταχύτερα ἀναπτυσσόμενες οικονομίες τῆς Ευρώπης. Εξασφαλίσουμε ταυτόχρονη πρόοδο στὰ μέτωπα τῆς οικονομικῆς ἐξυγίανσης καὶ σταθεροποίησης, τῆς ἀνάπτυξης, τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης. Ἀλλάζουμε τὴν ὄψῃ τῆς Ελλάδας

απ' άκρη σ' άκρη με νέες υποδομές, με χιλιάδες έργα. Το ανθρώπινο και το κοινωνικό στοιχείο ακολούθησαν σε κάθε βήμα την οικονομική πολιτική μας.

Παρά αυτές τις επιτυχίες, έχουμε πολλή δουλειά μπροστά μας. Οι επιτυχίες στην οικονομική πολιτική και στον διεθνή τομέα χρειάζονται σταθερή πορεία και μόνιμη επαγρύπνηση για να εδραιωθούν. Οι προσπάθειες που κάνουμε για περισσότερες ευκαιρίες για όλους, για την ποιότητα ζωής και τις υπηρεσίες στον πολίτη πρέπει να συνεχιστούν και να αποδώσουν περισσότερους καρπούς, έτσι ώστε η ποιότητα ζωής του Έλληνα πολίτη να συμβαδίσει με την αύξηση του βιοτικού του επιπέδου.

Βρισκόμαστε λίγους μόλις μήνες πριν το 2000 και μπροστά στη νέα Χιλιετία. Θα ήθελα λοιπόν σήμερα να σας εκθέσω με αδρές γραμμές τις σκέψεις μου για την πορεία της χώρας μας καθώς μπαίνουμε στο νέο αιώνα. Τι ελπίζουμε, τι θέλουμε, ποια είναι τα όνειρά μας και οι στόχοι μας για τη Ελλάδα.

Τι θέλουμε

A. Ποιοι είμαστε: τέσσερις κρίσιμες αλήθειες

Θα ξεκινήσω μιλώντας για το ποιοι είμαστε και τι θέλουμε. Κι' αυτό γιατί οι δράσεις μας, το κυβερνητικό έργο, το όραμα που έχουμε για τη Ελλάδα του 21ου αιώνα, βασίζεται στις σταθερές και διαχρονικές αξίες της δημοκρατίας, της ελευθερίας, της κοινωνικής δικαιοσύνης. Χωρίς ισχυρή προσήλωση σε αξίες και σε στόχους οι κυβερνήσεις είναι χωρίς πυξίδα και αναποτελεσματικές. Εμείς δεν θέλουμε να είμαστε απλοί διαχειριστές της καθημερινής λειτουργίας του κράτους.

Η πολιτική μας βασίζεται στην αρχή ότι η ανάπτυξη του ατόμου επιτυγχάνεται σε μία κοινωνία των πολιτών, με ισχυρούς κοινωνικούς και αναπτυξιακούς θεσμούς. Χρειαζόμαστε μία ισχυρή κοινωνία, ένα δυναμικό και ευέλικτο κοινωνικό κράτος, μία αποτελεσματική διακυβέρνηση.

Στην Ελλάδα του αύριο θέλουμε να κάνουμε πραγματικότητα τέσσερις αλήθειες:

Πρώτη: Ευκαιρίες για όλους σε μία κοινωνία που αποδέχεται την ~~ισή~~ αξία όλων. Ευκαιρίες για όλους σημαίνει καταπολέμηση των διακρίσεων, από όπου και αν προέρχονται. Σημαίνει ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση, στην απασχόληση, στην επαγγελματική δημιουργία. Σημαίνει τη δυνατότητα του καθένα να αναπτυχθεί ελεύθερα και να πραγματοποιήσει τα όνειρά του και τους στόχους του μέσα σε μία αλληλέγγυη κοινωνία που τον στηρίζει. Σημαίνει ότι το πολιτικό μας σύστημα ~~προσπαθεί να εναντιωθεί σε μηχανισμούς~~ ~~αμφιβικού χαρακτήρα~~, όπου οι πιο ισχυροί επιβιώνουν και αναπτύσσονται και οι πιο αδύναμοι περιθωριοποιούνται. Σημαίνει ότι πρέπει να πραγματώσουμε καταστάσεις που πηγαίνουν ενάντια σε διεθνείς και γενικευμένες τάσεις. Τάσεις που πρόσφατα αναδείχθηκαν σε έκθεση των Ηνωμένων Εθνών, με τη μορφή των εντεινόμενων κοινωνικών ανισοτήτων, την αντίθεση πλούτου-φτώχειας, δύναμης-περιθωριοποίησης σε παγκόσμιο επίπεδο.

Ευθύνη είναι η δεύτερη αλήθεια. ~~Θέλουμε τους πολίτες με αυτονομία και ελευθερία~~ Ο κάθε πολίτης αυτής της χώρας έχει ευθύνη για τις πράξεις του και τη συμπεριφορά του απέναντι στους υπόλοιπους και στο κοινωνικό σύνολο. Ευθύνη και δικαιώματα – απέναντι στους συμπολίτες μας, απέναντι στο κράτος, ~~απέναντι στο φυσικό περιβάλλον~~, απέναντι στους γονείς, απέναντι στα παιδιά μας – είναι έννοιες αλληλένδετες. Χωρίς ατομική και συλλογική ευθύνη τα δικαιώματα ~~αποτελούν κενό κέλυφος~~ ~~υπονομεύουν~~ **τη δημιουργία, την ελευθερία** **την κοινωνική συνοχή.**

Η **κοινή δράση** όλων είναι η **τρίτη** αλήθεια. Είμαστε όλοι μέλη της ίδιας κοινωνίας. Ζούμε σε μία κοινωνία ~~αυτονομία~~, η ελευθερία του καθένα εξαρτάται από τα κοινά αγαθά που όλοι απολαμβάνουμε. ~~Η ελευθερία των πολλών χρειάζεται ισχυρή διακυβέρνηση και ισχυρή κοινωνία των πολιτών.~~

1^ο Αισιότητα κοινά αγαθά απαιτούν (κοινή προσπάθεια) συνεννόηση, διάλογο

1^ο Αυτή είναι μια κοινωνία ωριμών, με

Γι αυτό εμείς πιστεύουμε στην αναγκαιότητα μίας ισχυρής κοινωνίας, που προστατεύει και ενισχύει τη δυνατότητα του πολίτη να δράσει ελεύθερα ^{για όλα που αγοράζω} αλλά και την ανάπτυξη θεσμών της κοινωνίας των πολιτών όπως οι αυτοδιοικούμενες τοπικές κοινωνίες και οι εθελοντικές οργανώσεις.

^{αφροίδια για όσους έχουν ωριμασμένη συνείδηση}
Η ~~στήριξη στους αδύναμους~~ είναι η τέταρτη αλήθεια. Σε μια εποχή συνεχών πιέσεων, αλλαγών και προσαρμογών, όσοι χωρίς δική τους ευθύνη αδυνατούν να παρακολουθήσουν τις εξελίξεις δεν πρέπει να γίνουν οι χαμένοι της ανάπτυξης. Το νέο τοπίο δημιουργεί ευκαιρίες για επιτυχία. Αλλά και κόστος και προβλήματα που δεν είναι σωστό να πληρώνουν μόνο όσοι υφίστανται άμεσα τις συνέπειες των αλλαγών. Ένα τμήμα του οφέλους της προόδου αυτής χρειάζεται να στηρίξει τους αδύναμους. ^{Να επενδυθεί με τρόπο ώστε η ανάπτυξη να μην αφήνει πίσω της χαμένους} Διαφορετικά οι ^{κοινωνικές} συγκρούσεις θα αποτελούν μόνιμο και ανυπέρβλητο εμπόδιο ενάντια σε κάθε μεγάλο βήμα που θα μπορούσαμε ως χώρα και κοινωνία να πραγματοποιήσουμε. ~~Θά απειλείται στην αξία μας για κοινωνική αλληλεγγύη.~~

B. Ο κόσμος αλλάζει

Ο κόσμος που ανατέλλει στην νέα χιλιετία είναι κόσμος προκλήσεων και ευκαιριών.

Πριν μερικά χρόνια η Ελλάδα είχε μια θέση στις παρυφές της παγκόσμιας οικονομίας. Η οικονομία της παραδοσιακής και της πρόχειρης αστικοποίησης, η παγίωση των διεθνών σχέσεων στην ισορροπία τρόμου των δύο υπερδυνάμεων, οι αγεφύρωτες αποστάσεις κέντρου-περιφέρειας οδηγούσαν την πατρίδα μας σε ένα ακίνητο, δορυφορικό και περιθωριοποιημένο ρόλο.

Τα τελευταία χρόνια δημιουργούνται οι νέες συνθήκες που δίνουν την δυνατότητα να περάσουμε, η Ελλάδα και οι Έλληνες, στην ^{πρώτη} γραμμή:

- ♦ Η μεγάλη ισχυρή Ευρώπη στην οποία συμμετέχουμε ισότιμα αναλαμβάνει σταδιακά τον ρόλο συμπρωταγωνίστριας στην παγκόσμια σκακιέρα.
- ♦ Η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας δημιουργεί ευκαιρίες και δυνατότητες για αυτούς που έχουν την ευστροφία, τη θέληση, την εφευρετικότητα να τις αξιοποιήσουν.
- ♦ Το νέο μοντέλο παραγωγής της Κοινωνίας της Πληροφορίας αναβαθμίζει τον ανθρώπινο παράγοντα, την γνώση, την προσαρμοστικότητα.
- ♦ Το τέλος του Ψυχρού Πολέμου και το άνοιγμα των συνόρων δίνουν ξανά την δυνατότητα να διεκδικήσουμε ένα νέο δημιουργικό ρόλο στα Βαλκάνια και στην Νοτιοανατολική Ευρώπη.

Οι παράγοντες αυτοί ^{επιτρέπουν} ~~ανοίγουν~~ ένα ~~παράθυρο ευκαιρίας~~, μια μεγάλη ανακατάταξη που θα χρωματίσει όλον τον αιώνα που έρχεται.

Θα αξιοποιήσουμε την ευκαιρία; Θα κερδίσουμε το στοίχημα του επόμενου αιώνα;

Για να κερδίσει η Ελλάδα το στοίχημα, πρέπει:

- ♦ Να προσανατολιστούμε όλοι οι Έλληνες στα ζητούμενα του μέλλοντος και όχι στους λογαριασμούς του παρελθόντος.
- ♦ Να ανοιχτούμε σε νέους ορίζοντες ~~ευκαιριών~~ και να μην κλειστούμε σε αμυντικές νοοτροπίες.
- ♦ Να αξιοποιήσουμε όλα τα περιθώρια δημιουργικότητας που διαθέτουμε. Ο κάθε αποκλεισμός είναι και μια σπατάλη που κοστίζει.

Γ. Η στρατηγική μας: πρώτα ο πολίτης

Προσεγγίζουμε την μεγάλη πρόκληση με σαφή στρατηγική, που έχει δύο διακριτά βήματα:

Βήμα Πρώτο: Δημιουργήσαμε τις συνθήκες για ανάπτυξη, φτιάξαμε υποδομές, απεγκλωβίσαμε την Ελλάδα από άλυτα προβλήματα δεκαετιών. Δημιουργήσαμε τις προϋποθέσεις για να απελευθερωθεί η δημιουργικότητα των Ελλήνων. Χτίζουμε την ισχυρή Ελλάδα – **Πρώτα η Ελλάδα**. Καμιά πολιτική για τον πολίτη δεν θα μπορούσε να είναι βιώσιμη και αποτελεσματική εάν δεν χτιζόταν πάνω στο θεμέλιο της ισχυρής Ελλάδας.

Στα χρόνια που πέρασαν και ιδιαίτερα σ' αυτή την τετραετία:

- ♦ Επιλύθηκαν επιτέλους άλυτα προβλήματα δεκαετιών – τιθασεύτηκε ο πληθωρισμός, μειώνεται το δημόσιο χρέος, μπήκαν οι βάσεις για ένα δίκαιο φορολογικό σύστημα.
- ♦ Εξυγιάνθηκαν τομείς της οικονομίας όπως οι Τράπεζες, που τώρα πρωτοστατούν στην ανάπτυξη.
- ♦ Δημιουργούνται νέοι ισχυροί πυρήνες τοπικής ανάπτυξης με την αποκέντρωση και με την δυναμική του σχεδίου «Καποδίστριας»
- ♦ Προχωρά με γοργά βήματα η πραγματική σύγκλιση με τους άλλους ευρωπαϊκούς λαούς και εξασφαλίζεται η ισότιμη συμμετοχή στην ~~Οικονομική και Νομισματική Ένωση~~. *στις διαδικασίες της ευρωπαϊκής ενωδοποίησης*
- ♦ Αναβαθμίζονται τα δίκτυα και οι υποδομές μεταφορών, επικοινωνιών αλλά και οι κοινωνικές υποδομές – νοσοκομεία, περιβάλλον, πολιτισμός, παιδεία.

Για να αιτείται η Ελλάδα ρόλο και να επιτύχει επιτυχίες στο νέο
μόδρομο που δημιουργείται τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται.

- ♦ Η Ελλάδα αποτελεί παράγοντα σταθερότητας, δημοκρατίας, ασφάλειας και ανάπτυξης στην ευρύτερη περιοχή.
- ♦ Θωρακίζεται αποτελεσματικά η Ελλάδα με το εξοπλιστικό της πρόγραμμα.

Οι πολιτικές για τον πολίτη υπάκουαν υποχρεωτικά στο αναγκαστικό περιθώριο που επέτρεπε ο μεγάλος αγώνας για την ισχυρή Ελλάδα.

Βήμα Δεύτερο: Η προσπάθεια της ισχυρής Ελλάδας ^{ωροχωρεί} πέτυχε, ολοκληρώνεται. Τώρα ήρθε η ώρα για τον μεγάλο αγώνα που θα αφιερωθεί στις προσδοκίες και τα συμφέροντα τα ^{με εωιτοχία} ατομικά και τα ^{για το} οικογενειακά του καθενός. Να ετοιμάσουμε τώρα ένα σχεδιασμό με βάθος χρόνου, που θα τα ^{ατομικές} υπηρετεί. Να ^{του πολίτη} δεσμευτούμε ^{διαμορφώσουμε} τώρα σε ένα συνολικό Κοινωνικό Προϋπολογισμό που θα τον χρηματοδοτήσουμε ^{ουμ} για το σύνολο της επόμενης τετραετίας. Ήρθε η ώρα για την "άλλη σύγκλιση", τη μεταρρύθμιση και τον εκσυγχρονισμό σε όλους τους άλλους -πέραν της οικονομίας- κρίσιμους τομείς για τη ^{ζωή του πολίτη} χώρα: τη Δημόσια Διοίκηση, την παιδεία, την υγεία, το σύστημα κοινωνικών παροχών. Η "άλλη σύγκλιση" είναι να προτάξουμε ένα μεγάλο Σχέδιο που θα αρθρώνεται από:

- α. Πολιτικές για τον πολίτη.
- β. Έργα για τον πολίτη.
- γ. Υπηρεσίες για τον πολίτη.
- δ. Πολιτικές για μια καλύτερη ζωή στην ύπαιθρο.
- ε. Πολιτικές για τους νέους.
- στ. Πολιτικές που θα ανοίγουν καινούριες δυνατότητες και ευκαιρίες ^{στην αωαοχοήση} για τον άνεργο που θέλει να βρει δουλειά, για εκείνον που θέλει να αλλάξει απασχόληση, να δοκιμάσει τις δυνάμεις του σε νέα πεδία.

(ΝΑ ΜΗΔΕΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΣΕΛΙΔΑ 4)

Η Ελλάδα έχει σήμερα αυξήσει αισθητά την χρηματοδότηση του Κοινωνικού Κράτους. Μαζί Πολιτεία και φορείς διαθέτουν περίπου το ένα τέταρτο του Εθνικού Εισοδήματος για να στηρίξουν τους ηλικιωμένους, τους άνεργους, την οικογένεια, την στέγαση, την υγεία, την καταπολέμηση του αποκλεισμού.

Η Ελλάδα βρίσκεται ^{δευτέρα} ~~πρώτη~~ στις χώρες του Ευρωπαϊκού Νότου στην έκταση του Κοινωνικού Κράτους και πλησιάζει γοργά τα μέσα ευρωπαϊκά επίπεδα. Θα συνεχίσουμε με τους ίδιους ρυθμούς ενίσχυσης του Κοινωνικού Κράτους και θα διαμορφώσουμε τον μεγάλο Κοινωνικό Προϋπολογισμό για την επόμενη τετραετία.

Την τετραετία 2000-2003 ο Κοινωνικός Προϋπολογισμός θα ξεπεράσει αθροιστικά τα 45 Τρισ. Δρχ., έτσι ώστε να χρηματοδοτηθούν με επάρκεια οι δράσεις στήριξης του πολίτη, να οικοδομηθεί το σύγχρονο σύστημα αλληλεγγύης και συνοχής.

Την επόμενη τετραετία, η ανάπτυξη, η ευημερία και η αλληλεγγύη της Ελληνικής κοινωνίας θα στηρίζονται σε δύο ισχυρούς πυλώνες:

- Στον πυλώνα των 15 Τρισ. Δρχ. του Αναπτυξιακού Προϋπολογισμού, που θα χρηματοδοτήσει τα έργα υποδομής, τα δίκτυα, ~~τα παιδεία~~ την παραγωγή.
- Στον πυλώνα των 45 Τρισ. Δρχ. του Κοινωνικού Προϋπολογισμού, που θα χρηματοδοτήσει τα έργα της κοινωνικής στήριξης, τα κοινωνικά δίκτυα, την αλληλεγγύη και την συνοχή.

Το 3ο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης θα αποτελέσει με τους πόρους των 15 τρις δρχ. την ατμομηχανή αυτών των πολιτικών για τη νέα τετραετία.

Ο νέος Κοινωνικός Προϋπολογισμός ~~μεικτών~~ θα χρηματοδοτήσει το νέο Σχέδιο για τον Πολίτη την επόμενη τετραετία. (Κείμενο Χριστοδουλάκη)

Η ποιότητα ζωής στην Ελλάδα και η ατομική ευημερία είναι το ~~βάθος~~ από το οποίο ~~η~~ ^{το ~~τελειώμα~~ του} 21ου αιώνα θα κριθεί: Σημαία μας: **πρώτα ο πολίτης.**

Την σκυτάλη της ανάπτυξης, της προόδου και του δυναμισμού την παίρνει στα χέρια του ο Έλληνας πολίτης, ο κάθε Έλληνας πολίτης.

Αυτός τώρα χέρι με χέρι με την πολιτεία θα παίξει τον καθοριστικό ρόλο και θα αξιοποιήσει τις ευκαιρίες των επόμενων χρόνων:

- ♦ Τους πόρους και τα έργα του Τρίτου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης.
- ♦ Τη θεμελίωση μιας νέας κοινωνικής συνοχής.
- ♦ Την ανασύνταξη των σχέσεων στα Βαλκάνια.
- ♦ Τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004.
- ♦ Τη δημιουργία μιας ισχυρής κοινωνίας, της ενίσχυσης της θέσης του σ' αυτή.

Δίπλα στο σύνθημα "Πρώτα η Ελλάδα" ήρθε η ώρα να χτίσουμε και το σύνθημα "Πρώτα ο πολίτης".

Θα σταθώ σε εννέα κρίσιμα ζητήματα:

Στην προοδευτική σκέψη υπάρχουν
υπόλοιπα ζητήματα.

1. Το νέο μοντέλο ανάπτυξης: η Ελλάδα, κοινωνία γνώσης και πληροφορίας

Η νέα Χιλιετία βρίσκει τη χώρα μας αντιμέτωπη με ριζικές αλλαγές στη διεθνή οικονομία. Η βιομηχανική εποχή τελειώνει. Στη νέα οικονομία που διαμορφώνεται, η γνώση, οι δεξιότητες, η τεχνολογία, η ευελιξία στην

Είναι παραγωγή και η προσφορά νέων υπηρεσιών αναγνωρίζονται ως βασικοί μοχλοί της παραγωγικότητας και της οικονομικής ανάπτυξης. ~~αλλά και της ευημερίας~~

Η τεχνολογία και η παγκοσμιοποίηση ενοποιούν τις εθνικές οικονομίες και αλλάζουν τη φύση του παγκόσμιου ανταγωνισμού. Δίνουν τη δυνατότητα σε μικρότερες χώρες όπως η Ελλάδα να συμμετάσχουν όλο πιο δυνατά στις διεθνείς αγορές. ~~Βελτιώνουν~~ ^{απαιτούν οι ασιές να αναπτύξουν} την ποιότητα προϊόντων και υπηρεσιών, ~~μεταμορφώνουν~~ ^{μεταμορφώνουν} τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ~~μεταμορφώνουν~~ ^{Προϋπόθεση είναι} παραδοσιακούς κλάδους και τομείς της οικονομίας.

~~Παράλληλα όμως αυξάνουν και τις πιέσεις για προσαρμογή και αναδιάρθρωση των οικονομιών, πιέσεις οι οποίες μπορεί να θίξουν εργαζόμενους όσο και ευάλωτες επιχειρήσεις και βιομηχανίες.~~ ^{ομως η Ελλάδα να μεταβληθεί σε μία κοινωνία της γνώσης και της πληροφορίας. Να σπιν-ρίξει στη τεχνολογία και την αλληλεγγύη.}

~~Σε αυτή τη μεγάλη αλλαγή χρειαζόμαστε νέες πολιτικές και νέες προσεγγίσεις, προσαρμοσμένες στα νέα δεδομένα. Απαιτούνται ρήξεις με παρωχημένες πολιτικές. Νέα εργαλεία παρέμβασης σε ένα περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από την ανάγκη καλύτερης συνεργασίας ανάμεσα στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα.~~

~~Βασικό στοιχείο της νέας πραγματικότητας είναι ένας νέος ρόλος του κράτους στις σύγχρονες, στηριγμένες στη γνώση, παγκόσμιες οικονομίες. Ο ιδιωτικός τομέας, και σε μεγάλο βαθμό οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, είναι η κύρια πηγή δημιουργίας πλούτου αλλά και απασχόλησης στην οικονομία. Γι' αυτό και η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, η δημιουργία των συνθηκών εκείνων που ευνοούν τη δημιουργία και την άνθηση νέων επιχειρήσεων και επιχειρηματικών πρωτοβουλιών, είναι πρωταρχική ανάγκη.~~

^{πλάτος}
~~Ο ρόλος του κράτους παραμένει εξαιρετικά σημαντικός στο νέο περιβάλλον, αλλά είναι και διαφορετικός από το παρελθόν. Είναι αυτός του κράτους-επιτελείου, που προωθεί προσαρμογές στην οικονομία και την κοινωνία.~~

Διαφυλάσσει τον ανταγωνισμό στις αγορές. Ενισχύει την καινοτομία και την έρευνα. Επενδύει στο ανθρώπινο δυναμικό. Διαφυλάσσει τα συμφέροντα των εργαζομένων και τα δικαιώματα των πολιτών. Νοιάζεται για τους ^{νέους} άνεργους και τη γενιά που έρχεται. Το κράτος υπάρχει ^{επεισχυάζει} όπου χρειάζεται κι όχι όπου μπορεί.

Ο δημόσιος τομέας συμβάλει κατά 30% περίπου στην εθνική παραγωγή. Δεν μπορεί να ανέχεται τη σπατάλη, την ανέχεια, την ανευθυνότητα απέναντι στους πολίτες που στηρίζουν, χρηματοδοτούν και απευθύνονται στο κράτος για βασικές υπηρεσίες και αγαθά. Διαφορετικά αποτελεί συντηρητικό εμπόδιο για ένα καλύτερο αύριο όλης της κοινωνίας.

2. Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, ίσες ευκαιρίες

Πιστεύω βαθιά ότι η βασική πηγή πλούτου και το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της χώρας μας είναι το ανθρώπινο δυναμικό της. Η νέα οικονομία βασίζεται στην εξειδίκευση, την ευελιξία, τη δημιουργική προσαρμογή. Οι δυνατότητες του κάθε εργαζόμενου, η φαντασία του, η εφευρετικότητά του, το μεράκι του συνθέτουν ^{της εσωτερικής} τις ίδιες την κινητήρια δύναμη. ~~Η ανταγωνιστικότητα βασίζεται στην συμμετοχή.~~

Η ενίσχυση πρωτοβουλιών για επένδυση σε γνώση και η βελτίωση τόσο της πρόσβασης στη γνώση όσο και της διανομής της σε ολόκληρη την οικονομία και την κοινωνία θα παραμείνει η ζωτική διάσταση των πολιτικών μας, θα γίνει η προτεραιότητά μας.

Γι' αυτό και δίνουμε μεγάλη σημασία τόσο στην εκπαίδευση όσο και στην επαγγελματική κατάρτιση. Η ^{ευκαιρία} επαναξιολόγηση και ο ^{μεταρρύθμιση} επαναπροσδιορισμός του εκπαιδευτικού μας συστήματος, λαμβάνοντας υπόψη την πρόοδο και τις δυνατότητες ^{εξουσιοδότηση} επίδρασης σ' αυτό των νέων τεχνολογιών, αποτελεί επιτακτική ανάγκη. Μόνο έτσι θα μπορέσουμε να αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα της

αωαοχόποη

ανεργίας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Έχουμε ήδη κάνει τα πρώτα βήματα και θα προχωρήσουμε θαρραλέα σε αυτήν την κατεύθυνση.

Η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού δεν περιορίζεται μόνο στην εκπαίδευση, αλλά αφορά συνολικά τη ζωή των πολιτών. Γι' αυτό σημαντικές είναι και όλες οι πρωτοβουλίες που στοχεύουν στη δια βίου μάθηση και τη δημιουργία ενός καλύτερα καταρτισμένου εργατικού δυναμικού, με δεξιότητες κατάλληλες για τα επαγγέλματα και τις νέες θέσεις εργασίας που δημιουργούνται στη νέα οικονομία.

Δεν νοείται στη νέα πραγματικότητα που ανατέλλει να δημιουργηθούν και νέοι κοινωνικοί αποκλεισμοί από έλλειψη πρόσβασης στη γνώση και στην τεχνολογία.

και της αδικίας

Εμείς πάντα παλέψαμε κατά της σπατάλης που συνεπάγονται οι αποκλεισμοί από την εργασία. Στους αγώνες αυτούς κεντρική θέση έχει η δυνατότητα ισότιμης συνεισφοράς των γυναικών στην κοινωνία. Είμαστε περήφανοι ότι προωθήσαμε νομοθετήματα που κατέργησαν νομικές διακρίσεις που περιόριζαν τις δυνατότητες των γυναικών, τόσο στο οικογενειακό όσο και στο εργατικό δίκαιο.

Προσπαθούμε να
αποφύγουμε
το σπινθηρίσι-
μο

Η νομική ισότητα της γυναίκας όμως ποτέ δεν αρκούσε για να καταργήσει τους καταναγκασμούς που περιορίζουν την δυνατότητά της για ελεύθερη επιλογή. Όσο και αν βελτιώθηκαν οι δυνατότητες της γυναίκας σε σχέση με παρελθούσες δεκαετίες, η πραγματική ισότητα ευκαιριών είναι μια μάχη που δεν έχει ακόμη κριθεί.

Για να μπορεί ελεύθερα η κάθε γυναίκα να αποφασίζει με ποιόν τρόπο να αξιοποιήσει τις δυνατότητές της, στην δουλειά ή στο σπίτι, πρέπει:

- ♦ Να φύγουμε από εκβιαστικά διλήμματα του τύπου: Οικογένεια ή εργασία. Να συμφιλιωθεί επιτέλους η εργασιακή και η οικογενειακή ζωή.

- ♦ Οι μικροί και επίμονοι καταναγκασμοί της καθημερινότητας να μην καθελώνουν την γυναίκα σε ρόλους που καταπιέζουν την δημιουργικότητά της.
- ♦ Η φωνή της γυναίκας τόσο στους χώρους εργασίας όσο και όπου αλλού ευρίσκεται, να ακούγεται ευκρινώς, να ζυγίζεται ισότιμα. Τα προβλήματα της γυναίκας να μην είναι προβλήματα δεύτερης διαλογής.

Η πραγματική ισότητα ευκαιριών περνά μέσα από τις κατάλληλες υποδομές, από το σύστημα παιδείας, από ρόλους στην αγορά εργασίας, από την προστασία του καταναλωτή, από την διόρθωση όλων αυτών των καθημερινών δυσκολιών που μας περιορίζουν και καθελώνουν σε μικρό ποσοστό τη δυνατότητα όλων μας να προσφέρουμε.

3. Η Ελλάδα στην Ευρώπη και στον κόσμο

α. Αν συνεχίσουμε αταλάντευτα την πολιτική μας, την πρώτη μέρα του 2001, η χώρα μας θα γίνει η 12η χώρα-μέλος της ΟΝΕ, θα ενταχθεί σε μια μεγάλη ζώνη νομισματικής σταθερότητας της εποχής μας. Η Ελλάδα γίνεται ισότιμο μέλος της ΟΝΕ με το σπαθί της και με τη σκληρή δουλειά και τις θυσίες όλων των Ελλήνων.

Αν συνεχίσουμε αταλάντευτα την πολιτική μας θα μπορέσουμε και να παραμείνουμε ακλόνητοι σ' αυτή τη νέα πραγματικότητα. Γιατί η ΟΝΕ δεν είναι μια ημερομηνία που κυνηγάμε, αλλά μια διαρκής νέα πραγματικότητα.

Έχουμε επανειλημμένα πει ότι η ΟΝΕ δεν αποτελεί πανάκεια. Ότι η ένταξή μας δεν θα λύσει αυτόματα και ως δια μαγείας όλα μας τα προβλήματα. Θα μας δώσει όμως μία στέρεη βάση για οικονομική ανάπτυξη και καλύτερη ποιότητα ζωής, και μία βάση πάνω στην οποία μπορούμε να οικοδομήσουμε μία πιο δίκαιη κοινωνία, με μεγαλύτερη κοινωνική

Για χώρα
οικονομικά
νικημένη

Θέτουμε μια Ελλάδα ανοιχτή στον κόσμο. Μια Ελλάδα
οικονομικά δυναμική, που μεριμνά συνεχώς για
καλύτερη θέση σε ένα κόσμο αυθιγής ευημερίας. Μια
χώρα βιώσιμη, με μέλλον που ελπίδα είναι το

αλληλεγγύη για τους πιο αδύνατους. Μία πραγματικότητα που κάθε πολίτης θα μπορεί να δουλεύει και να σχεδιάζει το αύριο με μεγαλύτερη σιγουριά.

Η ΟΝΕ
β. Είναι ένας σταθμός με τεράστια σημασία, αλλά ο τελικός προορισμός είναι άλλος: είναι μία Ευρώπη με ανάπτυξη και απασχόληση για όλους τους πολίτες. Μία Ευρώπη που διαφυλάσσει την ασφάλεια και τα δικαιώματα των πολιτών. Που εξασφαλίζει κοινωνική συνοχή και δικαιοσύνη. Μία Ευρώπη με τα μέσα για να διαδραματίσει κύριο ρόλο ειρήνης και σταθερότητας στην περιοχή της και στον κόσμο.

~~γ. Ζούμε σε ένα κόσμο όπου κυριαρχούν οι παγκόσμιες αγορές και όπου τείνουν συχνά να κυριαρχήσουν και ορισμένα διεθνή πρότυπα, ιδέες και συμπεριφορές. Είναι συνεπώς κάτι παραπάνω από αναγκαίο να διαφυλάξουμε την ταυτότητά μας ως Έλληνες και Ευρωπαίοι ταυτόχρονα.~~

δ. Η Ευρώπη που θέλουμε είναι μία Ευρώπη που αναγνωρίζει τη ^{ιδιαιτερότητα} μοναδικότητά μας όπως και κάθε χώρας. Μία Ευρώπη που αγκαλιάζει μία κοινή πραγματικότητα και ταυτόχρονα πολλές χωριστές πραγματικότητες. Πιστεύουμε σε μία πλουραλιστική Ευρώπη, όπου ανθούν διαφορετικές ιδέες, πολιτισμοί, τρόποι έκφρασης και ζωής. Στο πλαίσιο μίας τέτοιας Ευρώπης, η αμυντική απομόνωση και ο εθνοκεντρισμός οδηγούν στην πολιτιστική και εθνική περιθωριοποίηση.

ε. Η χώρα μας είναι η μόνη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης με γεωγραφική θέση στη νότια Βαλκανική. Αποτελούμε έτσι παράγοντα ειρήνης και σταθερότητας στην περιοχή μας. Συμμετείχαμε ενεργά στις πρωτοβουλίες ειρήνευσης και στην κρίση στο Κόσσοβο και πρωτοστατήσαμε στις δράσεις ανθρωπιστικής βοήθειας και προς τις δύο πλευρές του τραγικού αυτού πολέμου. Ο ρόλος μας στην περιοχή αλλά και η γενικότερη αποδοχή της πολιτικής μας στα πρόσφατα γεγονότα από τους Ευρωπαίους συμμάχους και από τους γείτονές μας μας δίνουν τη

δυνατότητα να διαδραματίσουμε ένα σημαντικό ρόλο στην ανασυγκρότηση των Βαλκανίων αλλά και γενικότερα στη διαδικασία διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα επόμενα χρόνια.

ε. Η πολιτική μας στην περιοχή ήταν και είναι σταθερά οριοθετημένη από το σεβασμό στη διεθνή νομιμότητα, τις διεθνείς συνθήκες και τα δικαιώματα του ανθρώπου. Εξίσου σταθερά εναντιωνόμαστε στην ξеноφοβία, τις εθνικιστικές εξάρσεις, στο ρατσισμό, και στην απομόνωση χωρών από τη διεθνή κοινότητα. ~~Οι θέσεις μας για το Κυπριακό και τις Ελληνοτουρκικές σχέσεις είναι ξεκάθαρες και αταλάντευτες. Δεν θα τις επαναλάβω.~~

4. Η κοινωνική συνοχή

Η διατήρηση της κοινωνικής συνοχής και η ενδυνάμωση του κοινωνικού ιστού είναι η μεγάλη πρόκληση των ετών που έρχονται. Η συνοχή της Ελληνικής κοινωνίας είναι το ^{σημαντικότερο} αποφασιστικότερο ίσως συστατικό της ποιότητας ζωής στην χώρα μας — ~~ένα από τα σημεία που καθιστά την ζωή στην Ελλάδα κάτι ξεχωριστό.~~

Η Ελληνική οικογένεια, η μικρή κοινωνία της γειτονιάς, το ανεπίσημο δίκτυο των φίλων συγγενών αντιμετώπιζαν μέχρι και πρόσφατα τα ~~μεγάλα~~ κοινωνικά προβλήματα ^{που συμμετείχαν} με τρόπο άμεσο, αποτελεσματικό. Τα προβλήματα του ατόμου αντιμετωπιζόντουσαν από τον άτυπο αυτό μηχανισμό με τρόπο που έμοιαζε σχεδόν αυτόματος. Το επίσημο σύστημα κοινωνικής προστασίας χρειαζόταν να επεμβαίνει συμπληρωματικά.

Αυτή η πραγματικότητα αλλάζει και θα συνεχίσει ν' αλλάζει με πιο δραματικούς ρυθμούς. ^{Προτεραιότητά μας να την αντιμετωπίσουμε} Προτεραιότητά μας να την αντιμετωπίσουμε έγκαιρα και αποτελεσματικά. Τρία φαινόμενα θα δράσουν καταλυτικά:

1. Οι εξελίξεις και οι αβεβαιότητες στην αγορά εργασίας. Την εποχή της μαζικής παραγωγής ένας εργαζόμενος προσλαμβανόταν σε μια

2. Η ατονία των παραδοσιακών θεσμών. Η οικογένεια δύσκολα μπορεί να ανταπεξέλθει με την ίδια ευκολία που μπορούσε παλαιότερα. Οι γηραιότεροι αντιμετωπίζουν και αυτοί προβλήματα, η σύγχρονη ζωή έχει περισσότερες απαιτήσεις.
3. Η γήρανση της κοινωνίας μας. Όπως και σε άλλες αναπτυγμένες χώρες, η μείωση της γεννητικότητας από την δεκαετία των 80 θα σημαίνει την αύξηση του μέσου όρου ηλικίας και την διεύρυνση του αριθμού ατόμων άνω των 60. Η αύξηση αυτή θα είναι ραγδαία από τα μέσα της επόμενης δεκαετίας.

Τρία είναι τα σημεία-κλειδιά της πολιτικής αυτής που θα αποτελέσει την ραχοκοκαλιά της ημερήσιας διάταξης του νέου αιώνα. Είναι :

Γ' Θωου ραγιαννιη
 ωροσασια δεν δα' ειναι
 σε δεν ερη μοιρα

στους στόχους της ONE με αύξηση και όχι μείωση των κοινωνικών δαπανών. Η στρατηγική μας ποτέ δεν είδε την κοινωνική προστασία ως εμπόδιο στην ανάπτυξη. Αντίθετα, την ανέδειξε ως αναπτυξιακό μοχλό.

Η επιτυχία της οικονομικής πολιτικής δημιουργεί ένα «αναπτυξιακό μείρισμα» που θα επιτρέπει νέες πρωτοβουλίες στην κοινωνική πολιτική. Ένας νέος κοινωνικός προϋπολογισμός θα είναι διαθέσιμος για να ανταποκριθεί στις νέες ανάγκες και να χρηματοδοτήσει τις νέες πρωτοβουλίες που απαιτεί η Νέα αλληλεγγύη του αιώνα που έρχεται.

Δεύτερη κατεύθυνση, εκσυγχρονισμός στο σύστημα κοινωνικής προστασίας. Στα χρόνια που πέρασαν έχουν εδραιωθεί καινοτομίες που επιλύουν κοινωνικά προβλήματα με αμεσότητα και αποτελεσματικότητα – το ΕΚΑΣ, τα πρόγραμμα απασχόλησης, η “Βοήθεια στο Σπίτι”. Στόχος των επόμενων χρόνων είναι να οικοδομηθεί ένας κοινωνικός ιστός ασφάλειας που να καλύπτει τις ανάγκες του πολίτη με τρόπο που σχετίζεται με το μέγεθος και τον χαρακτήρα της ανάγκης.

Τρίτη κατεύθυνση, ασφάλεια και σιγουριά για το μέλλον του ασφαλιστικού συστήματος. Η οικοδόμηση του νέου κοινωνικού κράτους περνά από την αναβάθμιση του σημερινού. Η αξιοπιστία νέων δομών προϋποθέτει τον σεβασμό των υποχρεώσεων που έχει ήδη αναλάβει η κοινωνία προς τα μέλη της, με πρώτο αυτό των υποχρεώσεων του ασφαλιστικού συστήματος.

Μια κοινωνία που θέτει στο επίκεντρο την κοινωνική αλληλεγγύη είναι μια κοινωνία που δίδει στον κάθε πολίτη την σιγουριά να αντιμετωπίζει το μέλλον του. Όπου η κοινωνική προστασία είναι δικαίωμα όλων, ανάλογα με τις ανάγκες και όπου όλοι βοηθούν ανάλογα με τις δυνατότητές τους. Όπου η ποιότητα υπηρεσιών εξασφαλίζει την αποδοχή.

Είναι υποχρέωσή μας απέναντι στην Ελληνική κοινωνία το 2004 να υπάρχει ένας κοινωνικός ιστός ασφάλειας. Δεσμεύομαι προσωπικά γι' αυτό. Ένα σύστημα που να εμπνέει σιγουριά ότι η κοινωνία, μέσω της κοινωνικής αλληλεγγύης, θα βρίσκεται αρωγός σε κρίσιμες στιγμές στην ζωή του:

- ♦ Στον συνταξιούχο, ότι το εισόδημά του δεν απειλείται από τον πληθωρισμό ή από την οικονομική δυσπραγία των Ταμείων.
- ♦ Στον ηλικιωμένο ότι θα διευκολυνθεί να ζει με αυτονομία και αξιοπρέπεια και να μην αποκλείεται από την σύγχρονη ζωή.
- ♦ Στην μητέρα ότι δεν θα χρειάζεται να κάνει αγωνιώδεις επιλογές μεταξύ της οικογενειακής και της εργασιακής της ζωής.
- ♦ Στα άτομα με ειδικές ανάγκες ότι η ανάγκη τους είναι λόγος ενσωμάτωσης στην κοινωνία και όχι τείχος απάρνησης.

Οι πρώτες δύο δεκαετίες του νέου αιώνα θα είναι εποχή ραγδαίας γήρανσης του πληθυσμού. Είναι τότε που η γενιά που γεννήθηκε μετά τον εμφύλιο, οι ~~σημερινοί σαραντάρηδες και πενηντάρηδες~~, θα περάσουν στην συνταξιοδότηση. Η διαφύλαξη της ποιότητας ζωής – οικονομική ασφάλεια, σιγουριά για το μέλλον, ενεργός συνεισφορά στην κοινωνική ζωή του τόπου – αυτής της ομάδας και των γενεών που ακολουθούν, είναι ίσως η σημαντικότερη πρόκληση που αντιμετωπίζει η κοινωνία μας συνολικά.

Ρόλο-κλειδί στο σημείο αυτό παίζουν οι υπηρεσίες υγείας. Η εκτεταμένη αναβάθμιση της υλικής υποδομής των υπηρεσιών υγείας που γίνεται στο πλαίσιο των κοινοτικών πλαισίων στήριξης επιτρέπει την ποιοτική αναβάθμιση του συστήματος και ένα αναπροσανατολισμό προτεραιοτήτων. Δίνει την δυνατότητα για ένα νέο ξεκίνημα. ~~Μια επανίδρυση του ΕΣΥ με~~ ~~κεντρικό στόχο όχι την~~ ~~αντιμετώπιση της ασθένειας αλλά~~ ~~την~~ προαγωγή της υγείας και της ποιότητας ζωής.

Πρέπει να ~~θωρακίσουμε την ελληνική κοινωνία~~, να κινητοποιήσουμε τις παραγωγικές και χρηματοδοτικές ικανότητες της ~~παραγωγής με ένα τέτοιο σύστημα~~ ώστε η σταδιακή γήρανσή της να απορροφηθεί ομαλά, ~~από την οικονομία αλλά και από την κοινωνία.~~

5. Δημόσια Διοίκηση και Καθημερινότητα

Στο τέλος της δεκαετίας που διανύουμε, οι Έλληνες πολίτες εξακολουθούν να μην εξυπηρετούνται όσο και όπως θα έπρεπε από τις δημόσιες υπηρεσίες και πολλές φορές να ταλαιπωρούνται στην καθημερινή τους ζωή. Η ποιότητα της καθημερινής ζωής του πολίτη δεν έχει παρακολουθήσει την αύξηση του βιοτικού του επιπέδου.

Η χώρα μας είχε πάντα στη σύγχρονη ιστορία της ένα μεγάλο σε μέγεθος αλλά χαμηλής αποτελεσματικότητας δημόσιο τομέα. Χαρακτηριστικά του ήταν η γραφειοκρατία, η αδιαφάνεια, και ο υπερβολικός συγκεντρωτισμός. Η μεγάλη σημερινή πρόκληση είναι η αναμόρφωση αυτού του δημόσιου τομέα ^{1ο} και η ανασυγκρότησή του ^{2ο} πάνω στα νέα δεδομένα που δημιουργούνται στην οικονομία και στην κοινωνία. ^{3ο} Να δημιουργηθούν ένα δημόσιο τομέα

Στόχος μας είναι η δημιουργία μίας ανοιχτής και αποτελεσματικής διακυβέρνησης και η δημιουργία συνθηκών για την προσφορά βελτιωμένων υπηρεσιών στον πολίτη σε τομείς όπως η υγεία, η εκπαίδευση και οι μεταφορές. Σε αυτή τη προσπάθεια αυτό που μετράει δεν είναι το μέγεθος του δημόσιου τομέα. Είναι η ποιότητα των υπηρεσιών που προσφέρονται. ^{4ο} του αυτού υφίσταται στις προϋποθέσεις του εμψυχώνοντας το έθνος να ωριμάσει τον 21ο αιώνα

Οι προτεραιότητές μας είναι ξεκάθαρες: Η **πρώτη** αφορά τον εκσυγχρονισμό της διοίκησης. ^{ΜΕΤΑΝ} Η εισαγωγή νέων τεχνολογιών στην κεντρική και περιφερειακή διοίκηση, ^{ΜΕΤΑΝ} η δημιουργία υπηρεσιών μίας στάσης και ^{διαφανών διαδικασιών διαδραστικών κοινών} αξιόπιστων μηχανισμών για τον πολίτη είναι μέσα για να υπάρξει μεγαλύτερη διαφάνεια και αποτελεσματικότητα στη λειτουργία του κράτους.

Η ~~δεύτερη~~ κατεύθυνση αφορά την ~~αποκέντρωση αρμοδιοτήτων~~ και την ενίσχυση της περιφερειακής και τοπικής αυτοδιοίκησης. Με το πρόγραμμα Καποδίστριας -- μία από τις πιο σημαντικές μεταρρυθμίσεις που έγιναν ποτέ στο Ελληνικό κράτος -- και τις πολιτικές μας τα τελευταία χρόνια σταδιακά μεταφέρονται εξουσίες, αρμοδιότητες και πόροι στα επίπεδα διοίκησης και αυτοδιοίκησης που είναι πιο κοντά στον πολίτη.

Η ~~τρίτη~~ κατεύθυνση αφορά τη στροφή προς την ποιότητα. Με τη σταδιακή ολοκλήρωση πολλών θεσμικών μεταρρυθμίσεων και μεγάλων έργων υποδομής, δίνεται πια η δυνατότητα να ~~στραφούμε στην~~ ^{εξασφάλισουμε} παροχή υπηρεσιών υψηλής ποιότητας στην υγεία, στην εκπαίδευση, στις μεταφορές, στην κοινωνική πρόνοια.

Με όλες αυτές τις πρωτοβουλίες και τις πολιτικές φέρνουμε τον πολίτη στο κέντρο της πολιτικής. Προτεραιότητά μας: Να δημιουργήσουμε μία Δημόσια Διοίκηση και υπηρεσίες αντάξιες για τον Έλληνα Ευρωπαίο πολίτη του 21ου αιώνα.

6. Ασφάλεια του πολίτη, δικαιώματα, τρόπος ζωής

Η εξασφάλιση της ασφάλειας αλλά και των δικαιωμάτων του πολίτη στο πλαίσιο μίας ανοιχτής, πλουραλιστικής κοινωνίας είναι αναπόσπαστο κομμάτι της πολιτικής μας. Οι ισχυρές κοινωνίες βασίζονται σε κοινές αξίες και στην αναγνώριση των δικαιωμάτων αλλά και των ευθυνών των πολιτών.

α. Η συνοχή της ελληνικής κοινωνίας χαρακτηριζόταν και από την απουσία μεγάλης έκτασης εγκληματικότητας.

Τον τελευταίο καιρό έχουν εμφανιστεί και στη χώρα μας φαινόμενα "κοινωνικής παθολογίας", όπως η εξάπλωση της εγκληματικότητας, η ευρεία διάδοση της χρήσης ναρκωτικών. Η εγκληματικότητα και άλλες όψεις "αντικοινωνικής συμπεριφοράς" αποτελούν ~~κεντρικά ερωτήματα που πρέπει~~ ^{διασπορά προβλημάτων}

^{της μεσαίας του τρέφου ζωής του μεσοέμου}
Τα φαινόμενα αυτά είναι αρωστέλεσμα ότι η χώρα μας είναι μια ανοιχτή σε αμερόμενη έμπροσθ αιωραυτική - τα μαθήματα διαίτην, τημεράση είναι ένα μικρό, αραόδεγμα -

~~να αντιμετωπισθούν. Η κρατική πολιτική πρέπει να χαράξει τον δρόμο της~~
~~μεταξύ της πρόνοιας για την αποτροπή του εγκλήματος και της προστασίας~~
~~του πολίτη από τα αποτελέσματα της εγκληματικότητας.~~

b. Ο τρόπος ζωής μας, η καθημερινότητά μας τις τελευταίες δεκαετίες έχει αλλάξει σημαντικά. Καινούργιοι κανόνες, καινούργιες συνήθειες, καινούργιοι περιορισμοί έχουν αλλοιώσει μαζί με τη γενικότερη εξέλιξη, την φυσιογνωμία της γειτονιάς όπως τη γνωρίσαμε με το ανθρώπινο πρόσωπό της.

Σίγουρα δεν μπορούμε να αναβιώσουμε κάτι που διαμορφώθηκε σε μια άλλη εποχή, εξέφραζε τις τότε ανάγκες, αλλά και διέθετε και πολύ πιο λίγα μέσα για να τις ικανοποιήσει. Σήμερα ζούμε σε μια άλλη πραγματικότητα με νέες δυνατότητες που μένουν αχρησιμοποίητες. Συνήθως προσπαθούμε κάθε φορά να θεραπεύσουμε, να διορθώσουμε, δεν έχουμε μια συνολική, εκ βάθρων νέα αντίληψη, για το τι θα σήμαινε στη σημερινή εποχή γειτονιά με ανθρώπινο πρόσωπο. Με καλύτερους όρους διαβίωσης, κατοίκησης και συγκατοίκησης, με λιγότερη ταλαιπωρία, με καλύτερο περιβάλλον, ένα χώρο που να χαίρεσαι να ζεις.

Θέλω στην επόμενη τετραετία να βάλουμε μπροστά αυτή **τη νέα αντίληψη μιας σύγχρονης γειτονιάς που θα 'χει πάλι ανθρώπινο πρόσωπο**. Που θα βοηθάει την επικοινωνία, θα ενώνει, θα δίνει ζωή, ασφάλεια, ποιότητα, διευκολύνσεις. Να δημιουργήσουμε ένα μοντέλο σύγχρονης γειτονιάς, με πλήρη κοινωνικό εξοπλισμό, ασφάλεια, ελεύθερους χώρους, οικολογικές υποδομές ενέργειας, θέρμανσης, αποβλήτων. Να βάλουμε τα αποτελέσματα της παγκόσμιας προόδου στην υπηρεσία του πολίτη.

Αυτό το πρότυπο-μοντέλο θα μπορεί να γίνει οδηγός, πιλότος, για να εφαρμοστεί στη συνέχεια προσαρμοσμένο στα δεδομένα και στις ανάγκες κι άλλων περιοχών, ελεύθερα επιλεγμένο από τις επιτόπιες κοινωνίες. Αυτό το νέο σχέδιο για τη γειτονιά του 2000 μπορούμε να το φτιάξουμε

συγκεντρώνοντας τις δημιουργικές δυνάμεις της κοινωνίας, τις ιδέες μας, τις γνώσεις μας και τις ευαισθησίες μας, όλοι μαζί, και να το χρηματοδοτήσουμε από το 3ο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης. Είναι ένα έργο μεγάλης πνοής που η Κυβέρνηση αυτή φιλοδοξεί να το ξεκινήσει και να το παραδώσει στους Έλληνες πολίτες σαν ένα απ' τα σημαντικότερα έργα που θα σημαδέψουν την πολιτική της.

7. Πολιτισμός – Ελληνική ταυτότητα – Αθλητισμός

Η κοινωνική συνοχή και η συνεκτικότητα της κοινωνίας δεν είναι μόνο θέμα κοινωνικής πολιτικής. Στα χρόνια που έρχονται κυρίαρχο ρόλο θα παίζει η Ελληνική ταυτότητα και η εδραίωσή της μέσω της πολιτισμικής δημιουργίας.

Στην κοινωνία μας το επίπεδο υλικής ευημερίας έχει ανέλθει εντυπωσιακά. Ο ελεύθερος χρόνος αποτελεί κεντρικό σημείο της καθημερινότητας. Η πολιτιστική βιομηχανία αναπτύσσεται ταχύτατα. Τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας αναλαμβάνουν μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Συγχρόνως οι παραδοσιακοί δεσμοί σταδιακά ατονούν.

Έτσι, τώρα τα θέματα του πολιτισμού καταλαμβάνουν όλο και κεντρικότερη θέση στην ζωή μας, πολιτική και κοινωνική. Για μας ο πολιτισμός δεν αφορά μόνο ένα μικρόκοσμο εκλεκτών, αλλά συνδέεται στενά με τις αξίες που δίδουν νόημα στην ζωή μας. Με αξίες που αφορούν την ανάπτυξη της προσωπικότητας του ατόμου. Αλλά και με την διαμόρφωση της συλλογικής ταυτότητας – την διατήρηση και καλλιέργεια της Ελληνικότητας.

Η πολιτισμική ανάπτυξη συμβαδίζει με την ανάπτυξη της κοινωνίας. Για αυτούς που έχουν ως στόχο την ευημερία όλων των πολιτών – αλλά και καθενός πολίτη ξεχωριστά – η πολιτισμική ανάπτυξη δεν μπορεί να αφεθεί αποκλειστικά στους μηχανισμούς της αγοράς. Ούτε όμως μπορεί να είναι πεδίο αυταρχικών κρατικών παρεμβάσεων.

Η πολιτισμική ανάπτυξη απαιτεί συγκροτημένη και συστηματική δράση. Απαιτεί δράσεις ενεργητικές και πολύπλευρες πρωτοβουλίες που:

- ♦ Εγγυώνται την πολυφωνία της πολιτιστικής δημιουργίας.
- ♦ Περιορίζουν τις πολιτισμικές ανισότητες.
- ♦ Δημιουργούν πολιτιστικές υποδομές
- ♦ Στηρίζουν την πρωτοπορία, τον πειραματισμό και τις απαιτητικές μορφές τέχνης.
- ♦ Προστατεύουν, αναδεικνύουν και εντάσσουν στην σύγχρονη κοινωνική ζωή την πολιτιστική κληρονομιά της χώρας.

Η ενεργός και δραστήρια πολιτιστική δημιουργία προσδίδει αυτοπεποίθηση στην κοινωνία. Ο πολιτισμός εμφυσά με νέα ζωή και σφρίγος την έννοια της Ελληνικότητας. Η διαφορετικότητα κατοχυρώνεται με τη θετική συνεισφορά και όχι τη μουσειακή άμυνα και απόκρουση των νέων ιδεών. Ο ζωντανός πολιτισμός δίνει ξεκάθαρη απάντηση στο πλαστό δίλημμα Ευρωπαίοι ή μη, Ανατολή ή Δύση.

Η άνθηση τα τελευταία χρόνια του Ελληνικού Αθλητισμού είναι ένα παράδειγμα του τι μπορεί να επιτευχθεί αν προχωράμε με σύστημα, με πρόγραμμα, με επιμονή, με προσήλωση στους στόχους.

Οι Ολυμπιακοί αγώνες του 2004 είναι ένα ορόσημο τόσο για την αθλητική προσπάθεια και τις αθλητικές επιδόσεις, όσο και για την πολιτιστική δημιουργία. Μαζί αυτά διαμορφώνουν μια νέα, δυναμική, περιεκτική έννοια της Ελληνικότητας που εμψυχώνει, κινητοποιεί, ενσωματώνει. Μια έννοια που ορίζει αυτό που είμαστε θετικά, χωρίς να αποκλείει και να περιχαράκωνει. Μια έννοια που δίνει περιεχόμενο, ψυχή και νόημα στην ανάπτυξη.

8. Περιβάλλον και ύπαιθρος

Η ανάπτυξη για μας ήταν και είναι μια ποιοτική και όχι απλώς οικονομική διαδικασία. Ο σκοπός της ανάπτυξης είναι να εξασφαλίσει σε κάθε πολίτη τον χώρο και τις δυνατότητες ώστε να κάνει πράξη την αντίληψή του για το πώς θέλει να ζει, το εύ ζην. Γι' αυτό τα προβλήματα της ποιότητας ζωής είναι στο επίκεντρο της πολιτικής ζωής.

Στον αιώνα που μας έρχεται τα θέματα περιβάλλοντος και η σχέση του με την ανάπτυξη αποκτούν τον χαρακτήρα κοινωνικού δικαιώματος.

Το φυσικό περιβάλλον αποτελεί την κύρια παρακαταθήκη της μιας γενιάς προς τις επόμενες. Ταχεία οικονομική ανάπτυξη που βασίζεται σε κατασπατάληση των φυσικών πόρων ή υποβάθμιση της ποιότητας ζωής δεν είναι ανεκτή. Δεν νοείται να βασίζουμε την δικιά μας ευημερία στην επιβάρυνση μελλοντικών γενεών.

Η ανάπτυξη με σεβασμό στο περιβάλλον είναι στόχος των κατάλληλων αναπτυξιακών επιλογών, εξαντλώντας όλες τις δυνατότητες της σύγχρονης τεχνολογίας. Είναι όμως και θέμα δραστηριοποίησης όλων των πολιτών – της οικολογικής συνείδησης και ενεργοποίησης όλων.

Το μεγάλο στοίχημα της δεκαετίας που αρχίζει είναι η οργανική ένταξη της υπαίθρου στον οικονομικό και κοινωνικό ιστό. Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής γεωργίας προϋποθέτει ελκυστική, συγκροτημένη και ανταγωνιστική ύπαιθρο. Μια ζωντανή και οικονομικά ισχυρή ύπαιθρος είναι το ισχυρό χαρτί για την προσέλκυση του πιο παραγωγικού και δημιουργικού τμήματος της κοινωνίας των νέων.

Η ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών, το νέο πρόγραμμα δράσης για την ανασυγκρότηση της υπαίθρου, εκφράζονται από το τρίπτυχο «Εύρωστη και ανταγωνιστική γεωργία – Βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη της

υπαίθρου – Κοινωνική συνοχή και προστασία για το σύνολο του αγροτικού πληθυσμού».

Η **ανταγωνιστικότητα** θα βασιστεί στην προσέλκυση νέων αγροτών και την προώθηση υγιών παραγωγικών δραστηριοτήτων με την κατάλληλη οργανωτική υποστήριξη. Η **βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου** σημαίνει την ενεργοποίηση του συνόλου του πληθυσμού στην ύπαιθρο και ιδιαίτερα στις λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές – ορεινές, νησιωτικές και παραμεθόριες. Στην **κοινωνική προστασία** στόχος είναι η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, με παράλληλη ενίσχυση της ασφαλιστικής κάλυψης, των συντάξεων και παροχή υπηρεσιών υγείας.

9. Η Νέα Γενιά

Το κυβερνητικό μας πρόγραμμα ^{ωριμαίνει} περιέλαβε ~~μια σειρά από κεντρικές επιλογές άμεσα προσανατολισμένες στον κόσμο που εκπροσωπείτε, τη νεολαία όλης της χώρας.~~

- Την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση και ~~την εισαγωγή αξιοκρατικών κριτηρίων για τους εκπαιδευτικούς~~
- Το άνοιγμα των ευκαιριών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, με νέα τμήματα, εναλλακτικές μορφές σπουδών, πολλά νέα μεταπτυχιακά προγράμματα, πρωτοποριακές τεχνολογικές υποδομές, σε πολλά πανεπιστήμια
- Προγράμματα μαθητείας και πρακτικής άσκησης, που διευκολύνουν την εξεύρεση απασχόλησης
- Κίνητρα και μηχανισμούς στήριξης των νέων ^{ωστε} ~~που μέσα στο νέο περιβάλλον της περίφημης παγκοσμιοποίησης χρειάζονται τη στήριξη του κοινωνικού συνόλου για να μπορέσουν να εντοπίσουν και να διεκδικήσουν τις ευκαιρίες που διαμορφώνονται.~~

Μια σύγχρονη, δυναμική κοινωνία σαν αυτή που οραματίζομαι είναι μια κοινωνία που ανανεώνεται συνεχώς. Μια κοινωνία ανοιχτή στον νεωτερισμό, την καινοτομία, την προσαρμογή. Μια κοινωνία πολιτών με ιδέες, έφεση για δημιουργία. Για τον λόγο αυτό προσπαθούμε να ^{εξωραίσουμε} ~~θωρακίσουμε~~ όλους τους πολίτες με εφόδια ~~ούτως~~ ώστε να μη φοβούνται τις αλλαγές, να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες, να παίρνουν ρίσκα.

Η διαρκής ανανέωση όμως της ελληνικής κοινωνίας ειδικά σήμερα περνά μέσα από τους νέους, από όλους εσάς. ^{Νέοι εργαζόμενοι} ~~(Νέοι επιχειρηματίες,~~ νέοι αγρότες, νέοι δημιουργοί, νέοι επιστήμονες είναι εκείνοι που εισφέρουν φρέσκιες ~~και~~ ~~δροσερές~~ ιδέες, που ανατρέπουν σκονισμένες πρακτικές και συντηρητικές νοοτροπίες, που καθημερινά ανοίγουν παράθυρα στο αύριο. Και η κοινωνία μας, μια κοινωνία που, μετά από πολλές προσπάθειες και θυσίες, φεύγει από το χτες και βρίσκει τον δρόμο της, σήμερα περισσότερο από ποτέ έχει ανάγκη την πνοή αυτή. Για τον λόγο αυτό, εμείς που δεν φοβόμαστε τις προκλήσεις της νέας εποχής, επιζητούμε τις απόψεις της νέας γενιάς, ενισχύουμε τους θεσμούς συμμετοχής και παρέμβασης των νέων, χωρίς κηδεμονεύσεις, χωρίς προστατευτισμούς, χωρίς προκαταλήψεις.

^{ταυτόχρονα} Από την άλλη, όμως ~~έχουμε~~ ^{έχουμε} επίγνωση των αγωνιών και των δυσκολιών που έχει ένας νέος άνθρωπος σε μια εποχή όπου οι, συχνά βολικές, βεβαιότητες ανατρέπονται με ραγδαίους ρυθμούς. ^{στη} ~~Η~~ ανησυχία ^{του} για το μέλλον, ^{της} καθημερινή πίεση στο σχολείο, στη δουλειά. Και εδώ η κοινωνία μας πρέπει να προτάξει την αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών. ^Η δράση του σήμερα δεν μπορεί να μη λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες και τις προσδοκίες των αυριανών πρωταγωνιστών. Όμως μια κοινωνία που έχει τον υπεύθυνο πολίτη στο επίκεντρό της, μια κοινωνία σαν αυτή στην οποία όλοι προσβλέπουμε, δεν θέλει να επιβάλλει πρότυπα ζωής - ειδικά στους νέους ανθρώπους. ^{οφείλει} Μια ανοιχτή κοινωνία ~~θέλει να σταθεί δίπλα σε όσους κάνουν~~

Το δόγμα του δέχου χωρίς υποψογή, να δοθησώμενο,
υποβρισμένο και εξαρτημένο. Που εχάν υπο-
βαδρίσει την εδύνη αφέντασι στο κοινωτικό
σύνολο του μαθε υπεσθύνου ΕΙΤΕ υπαγγίου ΕΙΤΕ

τα πρώτα τους βήματα στην κοινωνική ζωή, να βρει διεξόδους, να απομακρύνει τα εμπόδια από μπροστά τους έτσι ώστε να έχουν όσο γίνεται πιο πολλές δυνατότητες να επιλέξουν οι ίδιοι αυτό που πραγματικά θέλουν.

Μια κοινωνία, όπως αυτή που προσβέβουμε θα πρέπει να περιποιεί
τους καταναλωτή της και να ευλοχά την ανισότητα και γενερίο

Φίλες και Φίλοι,

Ιδεολογία και πολιτική

Η άσκηση της πολιτικής δεν ^{αποτελεί} ~~έχει να κάνει με~~ διεκπεραίωση, ^{απλή} ~~σε~~ διαχείριση.
Έχει να κάνει με ^{μεντο} ~~επιλογές~~. Την πίστη σε αρχές. Την εξειδίκευσή τους σε ένα
όραμα. Την υλοποίηση του οράματος ^{με συγκεκριμένους εσωτερικούς και} ~~μέσω συγκεκριμένων~~ πολιτικών.

Το όραμά μας έχει να κάνει με τις δυνατότητες του Έλληνα πολίτη. Η ενδυνάμωσή του και η αξιοποίηση του ταλέντου του και του δυναμικού του μπορεί να κινητοποιήσει μια πορεία όπου η ποιότητα ζωής είναι τόσο κίνητρο όσο και κινητήριο μοχλός και ανταμοιβή της ανάπτυξης.

Το σύνθημα *Πρώτα ο Πολίτης* ίσως μοιάζει απλό και αυτονόητο.

Η δική μου γενιά, και θα μου επιτρέψετε να μιλήσω εδώ πια σε πρώτο πρόσωπο, η γενιά που πέρασε τον εμφύλιο, τον διχασμό και το μίσος της μετεμφυλιακής Ελλάδας, την ντροπή της Δικτατορίας, καταλαβαίνουμε το πόσο ανατρεπτικό είναι το σύνθημα *Πρώτα ο Πολίτης*. Καταλαβαίνουμε πόσο δύσκολο εδώ στην Ελλάδα, με τις δικές μας δομές, την δικιά μας ιστορία και το δικό μας δημόσιο τομέα, είναι πραγματικά δύσκολο να γίνει πράξη η ουσία του συνθήματος. *αφώτα σωφίτης*

Μια κοινωνία που βάζει πρώτα τον πολίτη ήταν αυτό που ενέπνευσε εμένα και πολλούς από την γενιά μου όταν πρώτα αποφασίσαμε να ασχοληθούμε με τα κοινά. Αλλά συγχρόνως και το όραμα μιας Ελλάδας που βλέπει πλούτο στην διαφορετικότητα, που σέβεται την διαφωνία, που μπορεί να

στην Αρκαδία ζυντάχθησαν αρχὴν ὡς πρῶτα ηγεμονία, καὶ δευτέρα, ὡς οὐρανός - 26
 ὥστε εἰσὺν αὐτὴν ἢ μετὰ τὴν, ὡς γὰρ ἡ ἀποστολή, αὐτονομίαν ἢ
 ἀπονομίαν. Ἡ χώρα ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ ὀνόματι Πάριος ποταμός.

διαπραγματεύεται, σίγουρη για τον εαυτό της, ως ίσος προς ίσον με άλλες χώρες. Την Ελλάδα με ~~μια~~ αυτοπεποίθηση που βασίζεται στην δημιουργικότητα των Ελλήνων. *Ην Ελλάδα που δεν νοιφεί αμα μωρεί, ~~βελυχαίνει~~*

Ήταν αυτό το όραμα, ~~αυτή η ιδεολογία~~, που μας ενέπνευσε. Ένα όραμα δύσκολο, απαιτητικό. Ένας στόχος, ο οποίος στην αφετηρία ~~μας~~ έμοιαζε άπιαστος, σχεδόν ουτοπικός.

Ο στόχος αυτός δεν είναι πια μακριά. Είναι τόσο κοντά που πτυχές ~~της~~ *διαδρομής* κατάκτησής του να μοιάζουν αυτονόητα ή κεκτημένα ή θέματα διαχείρισης, γιατί ~~από όραμα~~ *από* έχουν μπει στο δρόμο της ~~πραγματικότητας~~ *μιας σίγουρης ωραίας ζωής*. Η ~~ισχυροποίηση της Ελλάδας~~ *ισχυρή Ελλάδα που δημιουργούμε*, η κοπιαστική ενασχόληση με ~~ένα-ένα τα θέματα~~ *τα τελευταία χρόνια* που ~~ταλάνιζαν~~ *του εθνικού μας* την δημόσια ζωή, τα ~~προγράμματα~~ και οι ~~θυσιές~~ που αποδίδουν, μας δίδουν **τώρα** την δυνατότητα, την **ευκαιρία** να βάλουμε πραγματικά «Πρώτα τον Πολίτη».

Η Ελλάδα στο ξεκίνημα της Νέας Χιλιετίας ~~μπορεί~~ να γίνει η Ελλάδα που *δημιουργεί* ~~τολμούσαμε να οραματιστούμε~~ στα νιάτα μας: Η Ελλάδα της ~~δημιουργίας~~, του δυναμισμού, της ~~δημοκρατίας~~, της αυτοπεποίθησης. *Η ισχυρή Ελλάδα.*

Η Ελλάδα που, επιτέλους, βάζει Πρώτα τον Πολίτη.